

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Karl Mikael Hansson Nordström	Telia Tunnistus	09.02.2026 09:35:27 UTC+02:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (7 sivua)

Kansilehden sivu 1/1

Lupa- ja valvontavirasto
kirjaamo@lvv.fi

Viite POPELY/2272/2023 ja POPELY/3489/2025

Metsähallituksen lausunto Kotaselän tuulivoimahankkeen Natura-arvioinnista

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus on pyytänyt Metsähallitukselta lausuntoa Poikainlammit-Karhusuon Natura 2000 -aluetta (FI1100400 SAC/SPA) koskevasta luonnonsuojelulain 35 §:n mukaisesta Natura-arvioinnista. Arviointi on osa Kotaselän tuulivoimahankkeen YVA-lain (253/2017) mukaista ympäristövaikutusten arviointimenettelyä.

Tuulivoimahanketta suunnittelee Ilmatar Energy Oy:n hankeyhtiö Ilmatar Kotaselkä Oy. Natura-arvioinnin on laatinut AFRY Oy 5.11.2025.

Metsähallitus lausuu hankkeesta luonnonsuojelulain 35.2 §:n mukaisena Natura 2000 -alueen hallinnasta vastaavana viranomaisena. Luonnonsuojelulain 35 §:n 4 momentin mukaan lausunto tulee sisällyttää YVA-lain (252/2017) mukaiseen perusteltuun päätelmään. Tässä Natura-lausunnossa Metsähallitus lausuu Natura-alueen suojelun perusteena olevien luontotyyppien ja lajien osalta.

Hankekuvaus Natura-arvioinnin mukaan

Hankkeen YVA:ssa tarkastellaan kahta toteutusvaihtoehtoa ja lisäksi nollavaihtoehtoa. Tuulivoiman tuotantoalueen pinta-ala on noin 30 km².

VE1 enintään 18 voimalaa

VE2 enintään 14 voimalaa

Tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 350 metriä ja yksikköteho noin 7–10 MW.

Tuotantoalue liitetään kantaverkkoyhtiö Fingrid Oyj:n suurjänniteverkkoon jo rakennetulla 2 x 110 kV Isokangas-Lattiasaari-liityntävoimajohdolla (ilmajohto), jolla tuulivoimalaitoksissa tuotettu sähkö siirretään Fingridin Isokankaan sähköasemalle.

Metsähallitus

PL 80 (Opastinsilta 12 C)
FI-00521 HELSINKI, Suomi Finland

Tel. 0206 39 4000
kirjaamo@metsa.fi

www.metsa.fi
Y-tunnus / Business ID: 0116726-7

Voimajohto sijoittuu itä-länsisuunnassa Kotaselän tuotantoalueen keskelle. Voimajohtoa hyödynnetään myös viereisen Pahkakosken hankealueen sähkönsiirtoon. Isokangas-Lattiasaaren voimajohto on sisältynyt Pahkakosken tuulivoimahankkeen YVA-menettelyyn, joten se ei kuulu osaksi tätä YVA-menettelyä.

Poikainlammit-Karhusuo Natura 2000 -alue (FI110040, SAC/SPA)

Natura-alue sijaitsee noin 1,2 km etäisyydellä Kotaselän tuotantoalueesta. Karhusuo ja Poikainlammit muodostavat eheän, luonnontilaisia soita sisältävän aapasuokokonaisuuden. Hakkuut suoalueen keskustan metsäsaarekkeissa ovat rikkoneet alueen yhtenäisyyttä. Poikainlammit on karuja ja reheviä soita sisältävä, edustava aapasuo, jolla on kohtalaisen monipuolinen linnusto. Suoyhdistymä on eheä, luonnontilainen kokonaisuus ja maisemallisesti hieno. Karhusuo on monipuolinen suokokonaisuus rimpinevoineen ja lettoineen. Karhusuolla on myös lettoja. Suon linnusto on edustava. Alueen suojeluperusteena on yhdeksän luontodirektiivin luontotyyppiä ja yksi laji sekä 15 lintudirektiivin lajia.

Aineisto, menetelmät ja epävarmuustekijät Natura-arvioinnin mukaan

Aineistona on käytetty Natura-alueen tietolomaketta, uhanalaisten lajien esiintymätietoja, huomionarvoisten petolintujen rengastus- ja pesätietoja Laji.fi -havaintotietokannasta, tuulivoimahankkeen vuosien 2023-2024 luontoselvityksiä vuosina 2023–2024, kartta- ja ilmakehu-aineistoja, viranomaistahojen ylläpitämiä karttapalveluja ja avoimia tietoaineistoja. Uhanalaisen linnun petolinnun osalta on hyödynnetty Metsähallituksen elinympäristömallia. Natura-arviointi on laadittu asiantuntija-arviona yllä mainittuihin lähtötietoihin pohjautuen.

Tarkimmin vaikutusarviointi on kohdistettu sille osalle Natura-aluetta, johon hanke todennäköisesti vaikuttaa. Natura-arvioinnissa on kuitenkin peilattu myös hankkeen merkitystä ja vaikutuksia koko Natura-alueen ja sen eheyden kannalta.

Natura-alueeseen kohdistuvat vaikutusmekanismit Natura-arvioinnin mukaan

Vaikutukset keskittyvät pääosin hankkeen rakennusvaiheeseen. Toiminnan aikana ylläpidetään avattuja alueita (tiestön reunat, voimajohto- ja maakaapelialueet). Vaikutuksia suojelullisesti huomionarvoisille luontotyypeille voi syntyä, mikäli Natura-alueella tai sen välittömässä läheisyydessä toteutetaan rakentamistoimia tai liikutaan työkoneilla. Rakenteiden purkamisesta kasvillisuuteen kohdistuvat vaikutukset ovat vastaavia kuin rakennusvaiheessa.

Epäsuorasti hankkeesta aiheutuvaa luontotyyppien heikentymistä voi tapahtua reunavyöhykevaikutuksen kautta, jolloin voimalapaikkojen sekä uusien teiden varsille

alkaa levitä avoimien ja valoisten alueiden lajistoa. Lajistollisia muutoksia voivat aiheuttaa esim. puuston poiston tai uuden tielinjauksen aiheuttamat vaikutukset alueen hydrologisissa olosuhteissa. Tuulivoimalan kookkaan torniosan lähialueelle kohdistuu lisäksi vähäisiä valo-olosuhdemuutoksia.

Epäsuoria vaikutuksia Natura-alueelle voi aiheutua, mikäli hanke aiheuttaa pintavesiin vaikutuksia. Pintavesivaikutukset jäävät kuitenkin pääsääntöisesti lyhytkestoisiksi ajoittuen rakentamisvaiheeseen. Laajemmalle ulottuvia vaikutuksia voi aiheutua rakentamisvaiheessa pohjavesien kautta. Kotaselän hankkeessa vaikutukset pohjavesiolosuhteisiin rakennettavien tuulivoimaloiden kohdilla eivät ole todennäköisiä voimaloiden sijoituessa etäälle pohjavesimuodostumista.

Rakentamisen aikainen maanmuokkaus aiheuttaa pölyämistä, mutta pölyämistä aiheuttaman toiminnan kesto jää varsin lyhytaikaiseksi.

Linnustovaikutuksia aiheutuu rakentamisen ja toiminnan aikana. Rakentaminen aiheuttaa häiriövaikutuksia ja elinympäristöjen muutoksia. Toiminta-aikana aiheutuu häiriö- ja estevaikutuksia. Tuulivoimaloihin sekä voimajohtoihin liittyy linnustoon kohdistuva törmäysriski.

Hankkeen vaikutukset suojeluperusteena oleviin luontotyypeihin Natura-arvioinnin mukaan

Tuulivoimahankkeesta ei aiheudu suoria vaikutuksia Natura-alueelle. Vaihtoehdossa VE1 lähin suunniteltu tuulivoimala sijoittuu noin 1,8 kilometrin etäisyydelle Natura-alueesta, ja etäisyyden vuoksi rakentamisesta ei aiheudu vaikutuksia Natura-alueelle. Rakentamisesta ei myöskään aiheudu hydrologisia muutoksia, jotka ulottuisivat Natura-alueelle. Natura-alue sijoittuu etäälle tuulivoima-alueesta, ja vesienvalunta suuntautuu länteen/luoteeseen. Etäisyyden vuoksi Natura-alueelle ei kohdistu pölyämis- tai työkoneiden pakokaasuvaikutuksia. Natura-alueen läheisyyteen ei myöskään kohdistu töihin liittyvää kulkemista. Vaihtoehdon VE2 rakenteet sijoittuvat vaihtoehtoa VE1 kauemmaksi Natura-alueesta, joten vaikutukset arvioidaan VE1:tä pienemmiksi.

Hankkeen vaikutukset suojeluperusteena oleviin lajeihin Natura-arvioinnin mukaan

Etäisyyden takia hankkeesta ei arvioida aiheutuvan epäsuoria haittavaikutuksia, jotka yltäisivät suojeluperusteena olevan lettorikon kasvupaikkoihin saakka. Hankkeesta ei arvioida aiheutuvan suoria tai epäsuoria vaikutuksia, joilla olisi vaikutusta lettorikon esiintymiseen Natura-alueella.

Suojeluperusteena oleviin lintuihin ei arvioida kohdistuvan merkittäviä vaikutuksia. Hankkeella voi olla syrjäyttäviä vaikutuksia Uhanalaisen salassa pidettävän petolinnun

saalistusalueille, mikäli ne sijoittuvat voimalapaikkojen lähelle. Reviirin sijainti hankealueeseen nähden on kuitenkin niin etäinen, että syrjäyttävä vaikutus muodostuu korkeintaan reviirin läntisimpiin osiin ja niihinkin hyvin pienessä mitassa. Törmäysmääriä ei voitu laskea Kotaselän voimaloiden osalta, koska hankealue ei sijoitu reviirille. Koska hankealue sijoittuu reviirin ulkopuolelle, törmäysvaikutuksia ei arvioida muodostuvan.

Yhteisvaikutukset Natura-arvioinnin mukaan

Yhteisvaikutuksia Natura-alueen suojelun perusteena oleviin luontotyypeihin ja kasvilajeihin ei arvioida aiheutuvan etäisyyden vuoksi.

Suojelun perusteena oleviin lintulajeihin voi muodostua yhteisvaikutuksia Kotaselän, Pahkakosken ja Iso-Pihlajasuon hankkeen myötä. Vaikutukset muodostuvat pitkälti törmäys- ja estevaikutuksista. Vaikutuksia syntyy myös alueella olemassa olevien voimajohtojen, kuten 2x110 kV -liityntävoimajohdon (Isokangas-Lattiasaari) kanssa, joka sijoittuu hankealueelle itä-länsisuuntaisesti. Hankkeet sijoittuvat etäälle Natura-alueesta, joten vaikutukset kohdistuvat vain osaan lajeista. Yhteisvaikutuksia voi muodostua lähinnä lajeille, joiden reviiri on suurikokoinen, kuten suojeluperusteena olevalle salassa pidettävälle petolinnulle. Lajin reviiri sijoittuu Pahkakosken ja Iso-Pihlajasuon hankkeiden alueelle, mutta ei Kotaselälle. Tällöin Kotaselän hankkeesta ei toteutuessaan aiheudu yhteisvaikutuksia muiden mainittujen hankkeiden kanssa.

Hankkeilla voi olla myös vaikutusta kurkien muutto- ja lepäilykäyttäytymiseen, niiden muodostaman este- ja häiriövaikutuksen myötä, mutta hankkeiden ei yhdessä arvioida muodostavan sellaista estettä, jolla olisi merkittävää vaikutusta kurkien muuttoreiteille, koska hankkeiden väliin jää useita kilometrejä leveä voimalavapaa vyöhyke. Linnuille aiheutuva törmäysriski kuitenkin kasvaa alueen tuulivoimaloiden määrän kasvaessa.

Hankkeen vaikutukset Natura-alueen eheyteen Natura-arvioinnin mukaan

Kokonaisuutena vaikutusten ei arvioida pitkällä aikavälillä heikentävän suojelun perusteena olevien luontotyyppien tai eläin- ja kasvilajien suotuisan suojelutason säilymistä Poikainlammit-Karhusuon saaristo Natura-alueella tai koko Natura-alueverkostossa.

Natura-arvioinnin yhteenveto

Kotaselän tuulivoimahankkeesta ei arvioida aiheutuvan heikentäviä vaikutuksia Poikainlammit-Karhusuo Natura-alueen suojeluperusteena oleville luontotyypeille tai niille tyypilliseen tai suojelullisesti huomionarvoiseen kasvilajistoon.

Kokonaisuutena linnustoon kohdistuvat vaikutukset arvioidaan molemmissa toteutusvaihtoehdoissa vähäisiksi. Suojelun perusteena oleviin lintulajeihin kohdistuvat vaikutukset eivät ole merkittäviä.

METSÄHALLITUKSEN LAUSUNTO

Arvioinnin asianmukaisuus

Natura-arviointi perustuu hankkeen kuvaukseen. Sen tulee olla konkreettinen ja yksilöity, jotta sen perusteella voidaan määritellä vaikutusalue ja -mekanismit ja vaikutukset. Natura-arvioinnissa on hyvin pienimittakaavaisia karttoja, joista yhdessä on esitetty voimaloiden sijainti. Mistään kartasta ei kuitenkaan käy ilmi esimerkiksi hankealueelle mahdollisesti suunniteltujen teiden sijainti. Metsähallitus huomauttaa, että Natura-arvioinnin tulee toimia itsenäisenä asiakirjana, jossa kuvataan arvioitava hankekokonaisuus, ja kaikki arvioinnin kannalta olennaiset tiedot tulee kuvata Natura-arvioinnissa.

Arvioinnissa ei ole tunnistettu häiriövaikutuksena rakennettavien teiden mahdollistamaa helpompaa pääsyä alueelle ja siitä mahdollisesti aiheutuvaa häiriötä linnustolle. Muuten mahdolliset vaikutusmekanismit on tunnistettu riittävällä tasolla.

Natura-arvioinnissa on hyödynnetty hankkeen YVA-menettelyssä tehtyjä luontokartoituksia. Linnustokartoitukset ovat kuitenkin suuntautuneet pelkästään hankealueelle, eikä tietoja Natura-alueen linnustosta ole osana YVA-menettelyä päivitetty, vaikka alue on liitetty Natura-verkostoon myös linnustoarvojensa takia. Metsähallitus on jo hankkeen YVA-ohjelmasta antamassaan lausunnossa tuonut ilmi, että Poikainlammit-Karhusuon Natura-alueelta on olemassa maalinnuston linjalaskenta-aineistoa, ja niitä tulisi tiedustella Metsähallituksen Luontopalveluilta. Näin ei kuitenkaan ilmeisesti ole tehty, tai siitä ei ainakaan Natura-arvioinnissa mainita.

Vaikutukset suojeluperusteena oleviin luontotyypeihin sekä kasvilajiin

Metsähallitus katsoo, että vaikutusten arviointia on mahdollista pitää suojeluperusteena olevien luontotyyppien sekä kasvilajin osalta riittävänä ja yhtyy hankkeen johtopäätöksiin, ettei hanke yksinään tai yhdessä muiden hankkeiden kanssa todennäköisesti merkittävästi heikennä Poikainlammit-Karhusuon Natura-alueen suojeluperusteena olevia luontotyyppisiä tai kasvilajia. Hankkeen tuotantoalue sijaitsee osittain Natura-alueen kanssa samalla valuma-alueella, mutta vesien virtaussuunta on pois Natura-alueelta.

Vaikutukset suojeluperusteena oleviin lintulajeihin

Metsähallitus yhtyy Natura-arvioinnin johtopäätökseen, ettei Kotaselän hankkeesta yksinään aiheudu merkittävää heikennystä Poikainlammit-Karhusuon Natura-alueen suojeluperusteena oleville lintulajeille.

Natura-arvioinnissa tulee todeta yksiselitteisesti, aiheutuuko hankkeesta yksinään tai tarkasteltuna yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa todennäköisesti merkittävää heikennystä Natura-alueen suojeluperusteena oleville luonnonarvoille (luonnonsuojelulaki 9/2023 35 §). Arviointi tulee tehdä asianmukaisella tavalla. Tämä tarkoittaa muun muassa sitä, että hankkeen tai suunnitelman vaikutukset Natura 2000 -alueeseen tulee arvioida hyväksyttävällä menetelmällä, ja että tulosten tulee käydä selvästi ilmi asiakirjoista (HE 76/2022). Vaikutusten, myös yhteisvaikutusten, merkittävyyttä tulee arvioida kaksiportaisella asteikolla ei merkittävää heikennystä – merkittävä heikennys¹, ja arviointi tulee tehdä suojeluperustekohtaisesti. Lisäksi vaikutusten merkittävyyden arvioinnin tulee edetä aukottomana päättelyketjuna.

Poikainlammit-Karhusuon Natura-arviointi kerrotaan tehdyn Suomen ympäristökeskuksen ohjeistuksen² mukaisesti, mutta tosiasiallisesti näin ei ole tehty. Arvioinnista jää yhteisvaikutusten osalta epäselväksi aiheutuuko Kotaselän ja sen lähistön tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutuksista merkittävää heikennystä linnustolle vai ei. Natura-arvioinnissa todetaan, että suojelun perusteena oleviin lintulajeihin voi muodostua yhteisvaikutuksia pitkälti törmäys- ja estevaikutuksista tuulivoimaloiden rakentamisen myötä. Arvioinnista jää nyt epäselväksi ovatko muodostuvat yhteisvaikutukset Natura-alueen suojeluperustelajeille merkittävästi heikentäviä vai eivät. Ainoastaan suojeluperusteena olevan salassa pidettävän uhanalaisen petolinnun ja kurjen osalta pystyy arviointitekstistä päättelemään, ettei yhteisvaikutuksia aiheudu. Muiden suojeluperusteena olevien lintulajien osalta asia jää epäselväksi. Asiaa ei avata myöskään kappaleessa 5.6 Johtopäätökset eikä 7 Yhteenveto, sillä niissä puhutaan ainoastaan Kotaselän hankkeen vaikutuksista. Yhteisvaikutusten arvioinnissa on linnuston osalta merkittäviä puutteita.

Johtopäätökset

Kotaselän tuulivoimahankkeen Natura-arvioinnissa on edellä kuvattuja puutteita erityisesti yhteisvaikutusten arvioinnissa Poikainlammit-Karhusuo Natura-alueen

¹ Mäkelä & Salo 2023. Luontovaikutukset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 43. 2. korjattu painos. s. 16 ja 265.

² Mäkelä & Salo 2023. Luontovaikutukset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 43. 2. korjattu painos.

suojeluperusteena olevien lintulajien osalta. Yhteisvaikutusten arviointia ei voida pitää asianmukaisena.

Lausunnon laatimiseen ovat osallistuneet maankäytön erityisasiantuntijat Pirjo Rautiainen ja Harri Taavetti.

Mikael Nordström

Asiointijohtaja

Metsähallitus, Luontopalvelut